Voorzitter,

We leven in een bijzondere wereld. Een wereld waarin mensen met een warm hart en open armen ontheemden, zoals de Oekraïners, ontvangen, maar waarin tegelijkertijd anderen vanuit ego en macht andere landen binnenvallen. Een wereld waarin we genieten van indrukwekkende natuurschoon, maar waar tegelijkertijd elke dag 100 diersoorten uitsterven. Een wereld waarin sommige mensen slapend rijk worden, maar tegelijkertijd vele mensen werkend arm.

Die problemen in die wereld spelen in kleinere mate ook in onze gemeente. Zonder gedoe en lange discussie stellen we onze gemeente open voor vluchtelingen, statushouders en iedereen die hier een toekomst heeft, tijdelijk of permanent. Maar mensen lopen ook tegen discriminatie aan. We maken ons in Assen zorgen over de biodiversiteit en het groen in onze mooie stad, maar er blijven negatieve verhalen komen over ons maai- en groenbeleid.
Vele Assenaren hebben genoeg inkomen om ook de moeilijke omstandigheden van tegenwoordig op te vangen, maar de hoeveelheid mensen die afhankelijk is van de voedselbank groeit.

En onze rol als raad is om die problemen aan te pakken, te voorkomen en te verminderen, om zo voor onze stad en onze inwoners te zorgen. Een dankbare taak, die tegenwoordig ook veel kritiek, minachting en soms zelfs erger oplevert.

De concept-begroting van 2023 geeft de richting aan waar het college heen wil, maar we missen de daadkracht die in het bestuursaccoord staat. We hebben zo'n 20-25 keer in de conceptbegroting kunnen terugvinden dat zaken onderzocht gaan worden, uitgezocht gaan worden en dergelijke. De PvdAfractie heeft een lijst gemaakt van alles wat onderzocht en later in de raad besproken gaat worden en dat is een flinke lijst geworden. Veel zaken echter zullen pas in 2024 tot daden komen zo lijkt het. En dat zitten we al halverwege de raadsperiode en komt de midtermreview langs. En wat gaat het college in de tussentijd dan doen, ihkv daadkracht. Wanneer we alles van dat lijstje nog voor de zomer 2023 moeten bespreken ter voorbereiding op de begroting 2024, dan hebben we een flinke agenda af te werken. En hoe gaat het college de raad meenemen, nu we met elkaar hebben afgesproken dat we als raad veel vaker aan het begin van een traject ingeschakeld worden ipv discussie over een kant en klaar voorstel.
Discussie in de raad, met fracties onderling en waar nodig ook met het college, helpt om goed onderbouwde en afgewogen beslissingen te nemen voor onze inwoners en onze stad.
Geen discussie is wat ons betreft niet automatisch gelijk aan goede keuzes.

1 van de speerpunten was dat het college, de wethouders de wijken in zouden gaan. Wat is hier al van terechtgekomen? Wat heeft dit opgeleverd? Waar kunnen wij als raad terugvinden wat mbt dit speerpunt is gedaan?

Een paar zaken wil de PvdAfractie naar boven halen:

-voedselbank. Wij hebben als fractie recent een werkbezoek gebracht aan de voedselbank. Wij blijven trouwens van mening dat in een rijk land als Nederland een voedselbank niet nodig zou moeten zijn en dat het feit dat ze wel nodig zijn een schande is. Echter het hele goede werk wat de voedselbank doet is vooral repareren aan het einde. Waar zit voor ons als Assen de mogelijkheid om armoede en geldtekort te helpen voorkomen? Hoe garanderen we als gemeente dat de voedselbank de winter goed doorkomt, gezien de gestegen energiekosten, de gestegen huur EN het steeds groter wordende probleem van aan voldoende voedsel kunnen komen? Hoe gaat het college dit voor elkaar krijgen? Dit oplossen is daadkracht tonen.

-Onze zorgen zit hem ook in het in stand houden van maatschappelijke organisaties, buurthuizen, verenigingen: alles wat zorgt voor ondersteuning en hulp dichtbij, voor sociale samenhang, voor een plek van samenkomen en samen zijn. Hierbij willen wij vooral benadrukken dat alles wat hierin verdwijnt niet meer terug komt. Daarom zijn we tevreden met het maatregelenpakket die het college nu voorlegt, met de nodige aandachtspunten hier nog in.

Daarop aansluitend maken wij ons ook zorgen over de individuele inwoners die nu in de problemen komen ivm de gestegen energiekosten. Daar hebben we vorige week ook al over gesproken. Sommige gemeenten werken met automatisch toewijzen: maak je gebruik van een

uitkering vanuit de gemeente, dan krijg je automatisch toegewezen waar je recht op hebt. Geen gedoe met uitzoeken hoe je de aanvraag moet doen, het tegen praktische zaken aanhikken. Daarbij weet de gemeente dan meteen hoeveel in ieder geval recht hebben op in dit geval de energietoeslag. De focus kan dan gelegd worden op anderen die nog niet bekend zijn bij de gemeente, maar ook rechten hebben.
Het nu voorgestelde noodfonds had wat ons betreft al maanden geleden gestart kunnen worden. Toen de PvdAfractie de 1e schriftelijke vragen stelden over de zorgen rondom energiekosten had er al opgeschaald kunnen en moeten worden wat ons betreft. Iedereen zag het probleem aankomen, maar er is laat gehandeld. Zeker voor een college dat zegt midden in de maatschappij te staan en veel met inwoners te praten. Een minpunt voor dit college. We verwachten dan ook dat het college voor de komende maanden en jaren meer en sneller daadkracht toont.

-Aansluitend op de energietoeslag, noodfonds en dergelijke. We hebben vernomen dat st Leergeld steeds meer aanvragen krijgt voor ondersteuning van kinderen. De PvdA vindt dat geen enkel kind in armoede zou moeten hoeven opgroei: kunnen sporten, spelen, meedoen op school en dergelijke is van belang om een goede start in het leven te maken. Op welke wijze gaat het college zich inzetten voor deze groep, nu de aanvragen bij st Leergeld stijgen? Ook hier komen namelijk steeds meer nieuwe gezinnen naar boven die mogelijk ook op een andere manier ondersteuning kunnen gebruiken.

-Tav jongeren: zo goed om te merken dat we hier als raad gezamenlijk in optrekken. De werkgroep loopt, in de conceptbegroting is 1 miljoen opgenomen voor het jongerenbeleid. Goed zo. Nu nog goede plannen maken, uitvoering geven en vooral zorgen voor borging: hoe gaan we als raad en college zorgen dat dit jongerenbeleid niet iets van een paar jaar is, maar blijvend onderdeel blijft van ons handelen als gemeente?

Dan de financiële kant van de conceptbegroting. Vorige week hebben we in een meer technische vergadering gesproken over de hoeveelheid besteedbaar budgetten en hoe we hiermee om zouden kunnen gaan. We weten allemaal dat in 2026 er een flink financiële afgrond gaat ontstaan omdat het Rijk, in al haar wijsheid of onkunde, in dat jaar een probleem voor de gemeenten creeert. Alles wat wij in deze vergadering of de komende 2-3 jaar als raad aan extra voorstellen willen doen, zouden wat de PvdA betreft gericht moeten zijn op het voorkomen van kosten later. Dus nu het besteedbare budget inzetten voor taken, acties of beleid die straks voor de inwoners meer geld besparen, waardoor er minder mensen in de problemen komen, waardoor de gemeente minder geld hoeft uit te geven om die problemen aan te pakken danwel op te lossen. En dat is een lastige opgave: hoe incidenteel geld uit te geven om structurele problemen te helpen voorkomen.
Wat de PvdA fractie betreft zetten we bijvoorbeeld een extra stap mbt duurzaamheid. Hoe zullen we met elkaar in de raad nog moeten bespreken. Echter het helpen van inwoners en bedrijven om zo snel mogelijk energie te helpen besparen, danwel op een andere manier energie op te wekken, zodat de energiekosten onder controle blijven, is een goede manier om structurele problemen te helpen voorkomen.
Een flinke boost mbt verduurzamen gemeentelijk vastgoed, maar ook het ondersteunen van maatschappelijke organisaties bij hun verduurzaming kan zeker onze steun verwachten.

De PvdA fractie wil graag met andere fracties meedenken over goede voorstellen om die extra stappen te zetten tot voorkoming van problemen op de langere termijn. Op deze manier kunnen wij hopelijk de afgrond van 2026 helpen dempen.

Ter afsluiting:
We zien wat het college van plan is qua onderzoeken, maar missen dus daadkracht op korte termijn. Wlj zullen het college hier scherp op houden en achter de vodden zitten, zoals ik eerder al eens aangaf.
Dit doen wij vanuit onze overtuiging dat iedereen recht heeft op bestaanszekerheid, ruimte voor ontwikkeling en groei, recht op ondersteuning wanneer je het even niet alleen kunt. Zodat we samen Assen eerlijker en socialer maken.